

[O. Mathiasen.]

førelse havde været mulig. Det er mig bekendt, at den højtærede socialminister var villig til at søge lovforslaget gennemført, hvis der kunne vindes tilslutning til det, men så vidt jeg har forstået, var det venstre og de konservative, som ville have sagen udsat til denne samling.

Jeg har af de udtalelser, som de ærede ordførere for de to partier nu har fremsat, ikke fået klarhed over, hvorfor de ville have sagen udsat dengang. Jeg kan ikke se, at der var nogen grund til denne udsættelse, eftersom der ved første behandling var en næsten overvældende tilslutning til lovforslaget, og eftersom der også var hel og fuld enighed om, at sagen hastede meget. Det er imidlertid sket, og nu kan man kun håbe, at lovforslaget får en særdeles let gang gennem tinget, således at de udvidelses- og ombygningsplaner, der foreligger for Brejning, hurtigst muligt kan blive realiseret.

Det erkendes fra alle sider, at forholdene i Brejning er uforvarselige, overbelægningen er katastrofal, lokaleforholdene både for patienter og personale er helt utidssvarende, og de moderne behandlingsmetoder kan ikke rigtig komme til anvendelse på grund af disse uforvarselige forhold. Jeg skal ikke komme nærmere ind på dette; det er klart konstateret og belyst ved første behandling af lovforslaget.

I det mørke, som ligger over store dele af åndssvageforsorgen i Danmark — det gælder nok specielt Brejning — er der dog et lyspunkt, som jeg gerne vil fremhæve; den højtærede socialminister gjorde opmærksom på forholdet ved fremsættelsen af lovforslaget i marts.

Jeg tænker på de gode muligheder, der nu foreligger for, at mange af de åndssvage, selv de mest syge, foruden den lægelige behandling nu også kan få undervisning af forskellig slags, ligesom man i den senere tid har lagt stor vægt på at oplære og træne patienterne, således at de kan gå ind i erhvervslivet og dér gøre fyldest på flere områder. Dette har man gode erfaringer for i andre lande — jeg tror især i Holland, men for øvrigt også herhjemme, f. eks. på statshospitalet i Glostrup, hvor man er stærkt optaget netop af forsøg i den retning. Det er imidlertid alt sammen kun

forsøg, og det gælder også Brejning, men jeg ved, at man dér er meget stærkt interesseret i netop denne sag. Det er også en af de vigtige sager, som kan komme ud over forsøgsstadiet, når den planlagte udvidelse i Brejning bliver realiseret.

Jeg vil gerne sige et par ord om åndssvageforsorgens organisation. Så vidt jeg har fået oplyst, findes der en gammel lovbestemmelse — jeg tror, den er helt tilbage fra 20'erne — om, at åndssvageforsorgen eventuelt kan lægges ind under direktoratet for statshospitalerne. Det er klart, at en sådan mulighed ikke i dag er praktisabel, både fordi de to områder inden for særforsorgen er så omfattende, og fordi de har en så vidt forskellig karakter. De må naturligvis have hver sin administration. Jeg vil imidlertid spørge den højtærede socialminister, om den tanke er helt opgivet — jeg ved, at den før har været fremme — at åndssvageforsorgen får samme eller lignende status som direktoratet for statshospitalerne og altså kommer til at sortere direkte under socialministeriet, på samme måde som statshospitalsvæsenet gør det under indenrigsministeriet. Jeg ved nok, at der er en gammel tradition for, at åndssvageforsorgen er delvis privat startet og opbygget, men spørgsmålet er, om denne ordning er tilfredsstillende i dag. En lang række aviser har under behandlingen af lovforslaget karakteriseret åndssvageforsorgen som en skamplet på velfærdsstaten. Jeg vil ikke påstå, at dette skyldes, at åndssvageforsorgen ikke som statshospitalsvæsenet har sit eget direktorat, altså er en rent statslig institution, men har en anden status. Selv om der i dag er brug for en videre udvikling inden for statshospitalsvæsenet, er det imidlertid en kendsgerning, at der i de senere år er foregået en meget imponerende udvikling på dette område både bygningsmæssigt, og hvad angår en mere moderne behandling af patienterne, en udvikling, som i betydelig grad overstiger den, der er sket inden for åndssvageforsorgen.

Det er vel ikke helt utænkeligt, at de to forskellige former for organisationer i nogen grad har forbindelse med dette forhold. Det vil i hvert fald være interessant for os i min gruppe, om den højtærede socialminister vil være så venlig at sige lidt om, hvordan ministeren ser på dette forhold.